

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
**ФОРМУВАННЯ ТАРИФІВ НА ПОСЛУГИ
КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»**

Студента 2-го курсу магістратури
денної форми навчання
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми «Економіка бізнесу»
Ільчова Антона Ігоровича

Науковий керівник:
к.е.н., доц. Голованенко Микола Васильович

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань
Студент _____ (підпис)

Робота допущена до захисту в ЕК рішенням кафедри економіки підприємства
від «__» _____ 2022 р., протокол № _____.

Завідувач кафедри економіки підприємства,
доктор економічних наук, професор
Филюк Галина Михайлівна _____

Київ - 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПОСЛУГИ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ	6
1.1. <i>Природні монополії: суть та головні ознаки</i>	6
1.2. <i>Основні аспекти ціноутворення на послуги природних монополій</i>	10
1.3. <i>Світовий досвід регулювання тарифів на послуги природних монополій</i>	15
<i>Висновки до розділу 1</i>	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	21
КП “КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН”	21
2.1. <i>Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства</i>	21
2.2. <i>Комплексний аналіз ціноутворюючої діяльності підприємства</i>	24
2.3. <i>Тенденції та перспективи розвитку підприємства</i>	27
<i>Висновки до Розділу 2</i>	30
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» У ПРОЦЕСІ ЦІНОУТВОРЕННЯ	31
3.1. <i>Шляхи оптимізації господарської діяльності КП «Київський метрополітен»</i>	31
3.2. <i>Розрахунок оптимального тарифу на послуги КП «Київський метрополітен»</i>	34
<i>Висновки до Розділу 3</i>	36
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Розвиток сучасної економіки країни не можливий без створення сфери послуг та інфраструктури для громадян. Також одним із важливих елементів сучасності є час, який є надзвичайно обмежений. Виходячи з цього людство придумує все нові та нові види транспорту та зв'язку.

Саме транспортна інфраструктура є запорукою сучасного економічного життя, як невідємна його артерія. Одним із видів транспорту для населення є і метрополітен. Перша станція підземки була відкрита у Парижі у 1900 році. В Києві ж метро було відкрито у 1960 році.

Метрополітен відноситься до природніх монополій, а отже тарифи на його послуги є питанням виключно його керівництва. Як відомо товари та послуги, що є предметами природніх монополій, завжди мають попит в незалежності від зміни цін на них. Виходячи з цього ціноутворення є важливим елементом діяльності таких інституцій.

Важливо також відмітити, що метрополітен, а саме послуги, які він надає, має важливе і політичне значення. Саме через це наприкінці 2020 року столична влада почала говорити про збитковість даного підприємства і максимальне підняття цін на нього, що викликало обурення у великої кількості місцянів.

Виходячи з того, що метрополітен має важливе інфраструктурне значення, а також політичні спекуляції навколо нього сьогодні важливо розуміти реальну ціну послуг наданих ним для населення. У цьому і полягає **актуальність теми дослідження**.

Проблематиці функціонування природніх монополій присвячено значну кількість робіт вітчизняних і зарубіжних вчених. Методологічні основи теорії в цій галузі були закладені в працях А. Курно, К. Маркса, А. Маршалла, Дж. С. Мілля, Ф. Енгельса, які досліджували сутність, моделі поведінки монополій ще в кінці XIX – на початку XX ст. Економічний феномен природніх монополій і проблеми їх регулювання отримали розвиток в роботах Дж. Гелбрсйта, Дж. Робінсон, П. Самуельсона, Е. Чемберліна, І. Шумпетера, М. Фрідмена. У вітчизняній науковій літературі суттєвий внесок в розвиток основ реформування природніх монополій

в умовах трансформаційної економіки внесли В. Д. Базилевич, В. Венгер, Л. Кузьменко, В. Лагутін, Г. Филюк, Т. Артемчук.

Метою роботи є визначення основних факторів впливу на тарифи КП «Київський метрополітен».

Виходячи із мети були поставлені такі **завдання** дипломної роботи:

- Визначити основні характеристики природніх монополій;
- Дослідити законодавчу базу України в сфері природніх монополій;
- Сформулювати основні принципи ціноутворення на послуги природніх монополій;
- Вивчити іноземний досвід керівництва природніми монополіями у сфері транспорту;
- Провести економічний аналіз комунального підприємства «Київський метрополітен»
- Провести факторний аналіз процесу ціноутворення на послуги метрополітену;
- Запропонувати шляхи оптимізації господарської діяльності підприємства;
- Запропонувати комплексний Проект рішення КМР по регулюванню тарифів на послуги метрополітену.

Об'єктом дослідження є комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський метрополітен»

Предметом виступають фактори впливу на тарифи за надані послуги КП «Київський метрополітен».

При написанні магістерської роботи використовувалися такі **методи** дослідження, як аналіз, синтез, спостереження, порівняння, емпіричний, дедуктивний та індуктивний.

Практичне застосування результатів можна використати в роботі Київської міської державної адміністрації при розрахунку вартості оплати проїзду в метрополітені та знизити її.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробці нового підходу до процесу ціноутворення на послуги КП «Київський метрополітен».

Дипломна робота має такі **елементи**: вступ, 3 розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПОСЛУГИ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ

1.1. Природні монополії: суть та головні ознаки.

Поняття «природна монополія» було використано щодо встановлення контролю за впровадженням природних (природних) ресурсів ще в 1838 році А. Курно, який привів приклад власника джерела, здатного здійснювати контроль вживання води населенням, що живе нижче за течією. Через десять років, в 1848 році Дж. Мілль позначив різницю між штучною та природною монополією: перша формується державою, статус закріплюється законодавчими актами, а її ліквідація сприятиме піднесенню національного багатства [8].

Першою статтею Закону України «Про природні монополії» визначено, що природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) [8].

В економічній літературі є достатня кількість визначень терміну «природна монополія». В. Лагутін та Ю. Зігліна [17] відзначають, термін «монополія» означає стан ринку. Узагальнюючи трактування поняття природної монополії іншими дослідниками, вказані автори зазначають, що природна монополія – це окреме підприємство; стан товарного ринку; частина підприємства з ознаками природної монополії; окрема галузь; ситуація на ринку; певна сфера виробництва товарів та послуг.

В. Венгер пропонує під природною монополією розуміти ринкову інфраструктуру, що за наявного рівня науково-технічного прогресу надає специфічні послуги, використовуючи мережеву організацію виробництва, характеризується високими постійними витратами, тому виникає необхідність зосередження виробництва в одного виробника [10].

Виходячи із зазначених дефініцій, можна виділити ряд ознак природної монополії.

По-перше, це «стан товарного ринку», тобто певна ситуація, що склалася під впливом великої кількості різноманітних умов. Термін «стан», на наш погляд, також вказує на певну цілісність, органічність всієї структури сформованого ринку, її можливу гнучкість і еластичність під впливом конкретних факторів.

По-друге, споживчий попит на такому ринку може бути задоволений ефективно тільки в умовах відсутності конкуренції. Може йтися про необхідність використання певних інструментів державного регулювання з метою підвищення названої ефективності, наприклад, встановлення державою «верхньої межі» цін на певний товар суб'єкта господарювання, який займає монополічне становище.

По-третє, монополістична ситуація складається на ринку і через об'єктивні причини, прикладом яких законодавець називає технологічну складність процесу виробництва блага. В силу великого обсягу витрат державі необхідно штучно підтримувати «неконкурентне» середовище для того, щоб виробники змогли реалізувати свою продукцію в подальшому.

По-четверте, необхідність створення монополістичного середовища підтверджує те, що товари (послуги), що виробляються (надаються) таким виробником не мають аналогів, їх не можна замінити іншими близькими, схожими продуктами.

До ознак товарів природних монополій відносять:

- відсутність товарів-замінників;
- винятковість в присвоєнні для несанкціонованих споживачів;
- відсутність конкурентності в споживанні;
- масовий і колективний характер;
- капіталомісткість;
- безперервний і практично безкінечний ефект від масштабу виробництва;
- незбереженість;
- довгостроковий низькоеластичний попит і капіталомістка високоеластична пропозиція;

- врахування середніх витрат при визначенні вартості товару;
- нечисленність і змінний характер [21].

Для розуміння різниці між природною і штучною монополією сформуємо рис. 1.1.

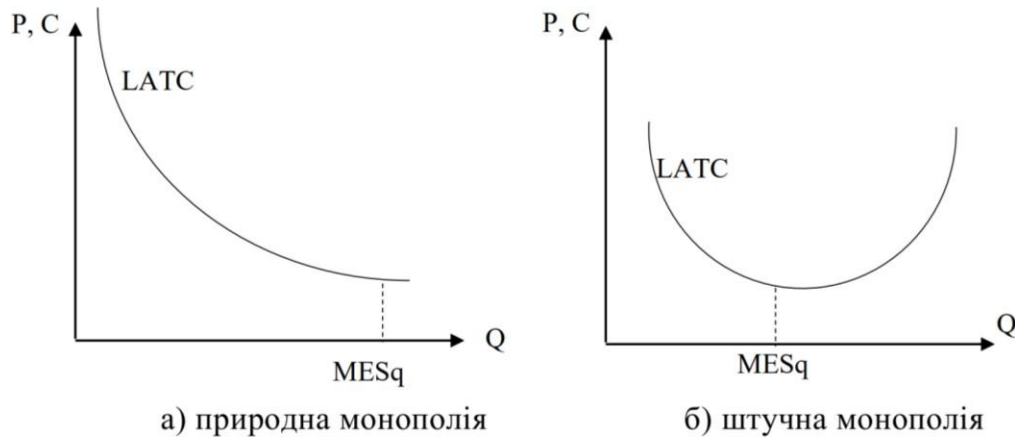

Рис. 1.1. – Відмінності в обсягах мінімально ефективного випуску (MESq) продукції для природної та штучної монополій [21].

У суб'єкта господарювання, що діє на ринку природної монополії, крива довгострокових середніх витрат матиме вигляд L-кривої, коли розмір ефективного підприємства дорівнює або наближається до 100 % від обсягу внутрішнього споживання цих благ, в той час як для суб'єктів господарювання, які функціонують на ринках штучної монополії, вона матиме U-подібну форму, тобто позитивна віддача від ефекту масштабу для таких підприємств змінюється сталою, а потім негативною.

Окрім наведеної особливості, природну монополію відрізняє ще й динаміка попиту на її товар. Зокрема, дослідниками даного явища наголошується, що за спадних середніх витрат у суб'єктів господарювання, що діють на ринку природної монополії, спостерігається відповідне їм зростання обсягу попиту [10].

Звідси, саме наявність кореляційного зв'язку між обсягом ринкового попиту та ефективним розміром підприємства, що проявляється у зростанні ефекту масштабу є однією з причин виникнення природної монополії.

Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України. У секторах розвитку природних монополій чим більше компанія, чим ближче вона до 100%-вого охоплення ринку, тим вище

її прибуток та нижче витрати. В основі природної монополії – характерні риси технології виробництва і обслуговування покупця, які, власне, і роблять виробника суб'єктом господарювання, який займає монопольне становище. Природну монополію слід відрізнити від утвореної законом адміністративної монополії, де позиції діючого на ринку суб'єкта господарювання базуються на законодавчих нормах з метою усунення можливих конкурентів [8].

Природні монополії виконують важливі функції в українській економіці: системоутворюючу, інфраструктурну, бюджетоутворюючу, затратоутворюючу, стабілізаційну та соціальну. Від стану залежить місце Росії на світових ринках енергоресурсів, конкурентоспроможність її продукції, перспективи економічного розвитку. Водночас російські природні монополії функціонують у специфічному макроекономічному та інституційному середовищі, що визначає особливості їх функціонування, розвитку та реформування.

Природна монополія виникає, коли одна фірма може ефективно обслуговувати весь ринок, оскільки середні витрати однієї фірми нижчі, ніж двох. У цьому випадку середні загальні витрати однієї фірми нижчі, ніж якщо б дві фірми розділили між собою продукцію. Монополіст хотів би встановити ціну за pm , що максимізує прибуток. Монопольна ціна може бути стійкою чи не стабільною. Монопольна ціна не є стійкою, якщо вона призведе до виходу на ринок, тим самим підриваючи монополію. Доцільність вступу, у свою чергу, залежить від того, чи не підлягають відшкодуванню витрати на вхід і наскільки швидко може відбутися вхід. Якщо монопольна ціна не є стійкою, монополія може брати участь у лімітному ціноутворенні, що є жаргоном для ціноутворення для стримування (обмежування) входу.

На даний момент теорія природної монополії оперує двома визначеннями. Класичне охоплює однопродуктове виробництво. Ключовим моментом є наявність економії від масштабу виробництва.

Природна монополія створює складний виклик для конкурентної політики, оскільки структура витрат і попиту, здається, робить конкуренцію малоймовірною або дорогою. Природна монополія виникає, коли середні витрати зменшуються в діапазоні виробництва, який задовольняє ринковий попит. Зазвичай це відбувається, коли постійні витрати великі порівняно зі змінними. Як наслідок,

одна фірма може забезпечити загальну кількість попиту на ринку за нижчою вартістю, ніж дві чи більше фірм, тому поділ природної монополії підвищить середню вартість виробництва та змусить клієнтів платити більше.

1.2. Основні аспекти ціноутворення на послуги природних монополій

Природна монополія являє собою організаційну структуру, породжену поєднанням і централізацією функцій розміщення виробництва і розподілу випуску в руках одного економічного агента. Відповідно до цієї точки зору, природна монополія як спосіб зниження витрат і економії на масштабах рідко зустрічається поза регульованими галузями ринкової економіки. Природні монополії є більшою мірою об'єктами стратегічного значення. Вони впливають на безпеку держави, її національну безпеку, а також, вкрай важливе - це рівень умов життєдіяльності населення і розвитку виробничої сфери. Конкуренція на цьому ринку є відсутня, тому державні органи влади контролюють виробників для уникнення розбалансування всієї системи ринкового господарства (оскільки будь-яка монополія схильна зловживати своєю ринковою владою) [1].

Сучасна теорія функціонування монополій та регулювання їх діяльності сформувалася завдяки дослідженням Джо Бейна, Дж. Стіглера, Д. Роста, Ф. М. Шерера, Р. Познера та інших науковців. Впродовж тривалої практики регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, в більшості країн сформувалися цілісні системи їх державного регулювання. Більшість природних монополій є під пильним наглядом держави та контролюючих органів.

З метою регулювання діяльності суб'єктів природних монополій вносяться певні зміни до економічної політики країн. Інтереси держави в даній сфері полягають у тому, щоб стимулювати інвестиційні потоки до основної діяльності суб'єктів природних монополій та активізувати їх інноваційний розвиток, оскільки це призводитиме до зростання обсягів бюджетних надходжень на всіх рівнях. В той же час, не завжди вдається втримати зростання обсягів витрат на виробництво продукції (послуг) суб'єктів природних монополій, що неминуче призводить до зростання цін і тарифів. В свою чергу, зростання тарифів збільшує обсяги

виробничих витрат всіх інших суб'єктів господарювання, що знаходить відображення у динаміці рівня інфляції, зменшення обсягів прибутків суб'єктів господарювання немонопольних галузей і, як наслідок, у зменшенні бази податку та бюджетних надходжень [12].

Головною проблемою, при цьому, виступає застосування оптимального підходу до регулювання цінової політики суб'єктів господарювання, що діють на ринках природних монополій, оскільки необхідним є балансування інтересів усіх зацікавлених сторін (рис. 1.2).

При цьому, Q – обсяг виробництва, P – ціна; AC – середні витрати; D – крива попиту; MC – граничні витрати; MR – гранична виручка за відповідного рівня попиту; B – точка оптимального співвідношення ціни послуг (продукції) і обсягу її виробництва; C – оптимальне поєднання ціни продукції та обсягу випуску з погляду суб'єкта природної монополії.

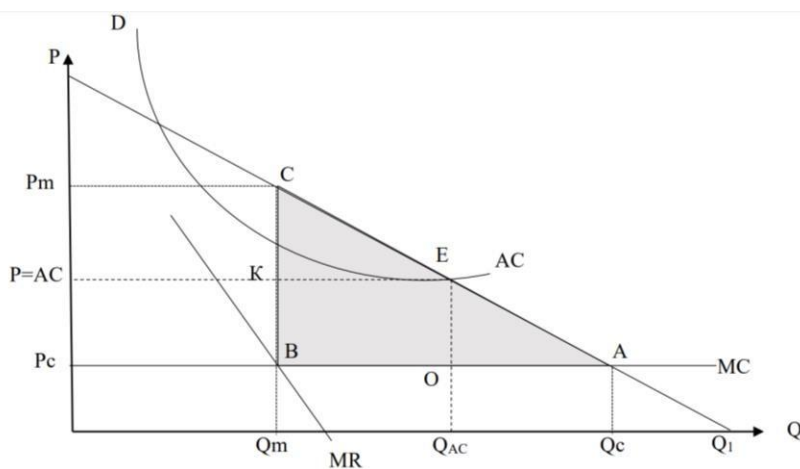

Рис. 1.2 – Формування ціни суб'єктами природних монополій [5]

Джерело: складено автором.

Отже, з точки зору ринкової моделі, оптимальним є співвідношення ціна / випуск в точці B , тобто в точці перетину кривих граничних витрат і граничного доходу. Однак, з точки зору суб'єктів природних монополій, вказаний обсяг випуску доцільно реалізовувати за ціною P_m і максимізувати, таким чином, власний прибуток (точка C). З точки ж зору споживачів, в даній ситуації оптимальною є саме ціна P_c , в той час як обсяг випуску мав би дорівнювати Q_c (точка A).

В результаті, якщо діяльність суб'єктів природних монополій в частині ціноутворення ніяк не регулюється, логічним для них буде встановлювати ту вартість продукції (послуг), яка забезпечуватиме найвищий рівень доходності (точка С). В такому разі виникатимуть суспільні втрати, що відповідають трикутнику АВС.

Саме з метою балансування інтересів суб'єктів природних монополій і суспільства (населення країни) в цілому і застосовується державне регулювання. Однак, якщо регулятор встановить порогові значення ціни продукції на рівні P_c на догоду суспільним вимогам, то суб'єкт господарювання, який функціонує на ринку природної монополії, отримувати би збиток від господарської діяльності і або вимушений був би залишити ринок, або потребував би постійного дотування від держави. Проте, якщо застосовувати дотації, то все одно існуватимуть суспільні втрати, які теж оплачуватимуться населенням, просто вже з державного бюджету.

В цьому контексті більш оптимальним вважається саме балансування інтересів зацікавлених сторін – суб'єктів природних монополій та споживачів (користувачів) їх продукції, послуг тощо. Для цього державою розробляються певні регулятивні міри, в результаті яких ціна продукції для споживачів встановлюється на рівні P_{AC} , що відповідає обсягам виробництва Q_{AC} . За такого підходу, як свідчать дані рис. 1.2, значно зменшуватимуться обсяги втрат для суспільства (трикутник ЕАО) і, при цьому, створюватимуться і певні втрати в прибутковості для суб'єкта господарювання, що займає монополію становище (трикутник ЕКС). Однак, за такого підходу суб'єкт природної монополії може отримувати бухгалтерський прибуток, тому даний підхід в світовій регулятивній практиці отримав назву *second-best*, тобто другого найкращого з можливих варіантів.

Традиційними механізмами регулювання ціноутворення суб'єктами господарювання, що діють на ринках природних монополій, є розрахунок: – норми віддачі на капітал; – норми прибутку в залежності від обсягу випуску; – норми прибутку в залежності від обсягу виручки; – норми прибутку в залежності від витрат.

Численні спроби змінити тарифи на послуги транспортних підприємств, які здійснювалися останніми роками, незмінно демонструють замкнене коло проблем.

Спорадичні підвищення вартості проїзду не давали змогу підприємствам вийти на рівень самофінансування та покриття усіх витрат. Через це процедура підвищення вартості потребує перегляду. Чинний «Порядок формування тарифів на послуги міського електричного транспорту» передбачає, що тариф повинен відшкодувати витрати підприємства та забезпечувати йому прибуток, необхідний для розвитку виробництва та виконання податкових зобов'язань. Названий документ містить велику кількість неточностей та не узгоджених моментів. З позиції державних інтересів щодо поєднання збалансованого господарювання та задоволення попиту населення виникає низка питань.

У п. 2.1 Порядку сказано, що тарифи розраховуються згідно із річним планом послуг та економічно обґрунтованих витрат, але не вказується, хто і де встановлює обидва визначальні фактори та яким чином прогнозується пасажиропотік. Згідно з вказаним Порядком, тариф метрополітенів розраховується на річні обсяги, проте він має довший термін дії. Це викликає ряд проблем пов'язаних із короткостроковим плануванням.

Сформульовані у п. 2.2 Порядку підстави для прогнозування (зокрема, у другому та третьому абзацах), можуть вплинути на якість витрат, проте не допомагають збільшити пасажиропотік. Зокрема, використання енергозберігаючих ламп або вдосконалення систем матеріально-технічного забезпечення. Не береться до уваги фактор внутрішньої міграції, скорочення пасажиропотоку через виникнення надвичайних ситуацій (зокрема війни, епідемії, катаклізмів).

У п. 2.4 Порядку викладено вимоги щодо нарахування на амортизацію основних засобів, проте не згадуються основоположні документи та норми використання амортизаційних засобів. У чинному законодавстві цей другий момент не обумовлений. А без офіційно затвердженого регламенту цільового використання цих коштів неможливо проконтролювати куди спрямовуються дані інвестиції.

У п.п. 2.5 та 4.2 Порядку встановлено порядок розрахунку собівартості на основі річних даних підприємства. Він розраховується за формулою:

$$\frac{(C + \Pi) - D_{др}}{V_{общ}}$$

де C – повна собівартість перевезень (грн.); Π – плановий прибуток (грн.);
 $Ддр$ - доходи від іншої операційної діяльності (грн.); $Вобщ$ - прогнозований обсяг
 пасажирських перевезень (чол.).

В економічній практиці в процесу ціноутворення виділяють кілька класичних методів, що представлені в Таблиці 1.1. Їх можна поділити на три групи, взявши за основу принцип їхньої орієнтації на витрати, попит чи конкурентів.

Таблиця 1.1

Методи ціноутворення

Вид	Перелік методів
Методи, орієнтовані на витрати	Метод витрат, або "середні витрати додати прибуток". Метод граничних витрат. Метод забезпечення цільового прибутку на інвестований капітал. Агрегатний метод.
Методи, орієнтовані на попит	Визначення оптимальної цінової націнки (знижки) при відомій еластичності попиту. Метод гнучкого беззбиткового ціноутворення. Метод встановлення договірної ціни. Метод встановлення ціни виходячи з економічної ефективності використання товару споживачем. Метод встановлення ціни виходячи з відчутної цінності товару.
Методи, орієнтовані на конкуренцію	Параметричний метод. Метод встановлення ціни, що забезпечує конкурентоспроможність. Метод встановлення поточних цін з орієнтацією на ціну галузі. Метод встановлення поточних цін з орієнтацією на ціну лідера. Встановлення ціни на основі торгів.

Джерело: складено автором на основі [10].

Найбільш поширені методи представлені в Таблиці 1.2. Дані методи застосовуються до підприємств різних форм, що є приватними.

Таблиця 1.2

Найбільш поширені методи ціноутворення

Метод	Опис
Витратний	Ціна розраховується, виходячи із суми постійних і змінних витрат на одиницю продукції й запланованого прибутку з урахуванням нижнього порогу ціни
На основі цільової норми прибутку	Ціна встановлюється таким чином, щоб можна було досягти бажаної норми прибутку на вкладений капітал.
На основі відчутної цінності товару	Обумовлений специфічними підходами до роботи на ринку. Розрахунок робиться на певну категорію покупців, які погоджуються платити гроші не тільки за вартість товару, а й за комплекс інших послуг: доплати, пов'язані з доставкою, обслуговування тощо.
На основі рівня поточних цін	Орієнтує діяльність фірм щодо ціноутворення передусім не на власні витрати, а на ситуацію на ринку, на цінову політику фірм-конкурентів.
На основі торгів	У процесі торгів кожна фірма конкурсант призначає ціну пропозиції, стежачи за тим, щоб вона була дещо нижчою, ніж у конкурентів, але й не опускалася нижче рівня собівартості.

Джерело: складено автором на основі [10].

1.3. Світовий досвід регулювання тарифів на послуги природних монополій

Для того щоб зрозуміти як в інших країнах уряди регулюють ціни на природні монополії ми взяли досвід розвинутих країн.

Зокрема, Уряд США може регулювати монополії для захисту інтересів споживачів. Наприклад, монополії мають ринкову владу встановлювати ціни вище, ніж на конкурентних ринках. Уряд може регулювати монополії за допомогою:

1. Обмеження цін – обмеження зростання цін
2. Регулювання злиття
3. Знищення монополій
4. Розслідування картелів і недобросовісної практики
5. Націоналізація – переведення в державну власність.

Влада кожної країни має безліч причин для регулювання діяльності монополій, зокрема:

- Запобігає перевищенню цін. Без державного регулювання монополії могли б поставити ціни вище конкурентної рівноваги. Це призведе до неефективності розподілу та зниження добробуту споживачів.
- Якість обслуговування. Якщо фірма має монополію на надання певних послуг, вона може мати незначні стимули пропонувати якісні послуги. Державне регулювання може гарантувати, що фірма відповідає мінімальним стандартам обслуговування.
- Влада моносонії. Фірма з монопольною торговельною спроможністю також може використовувати моносонічну купівельну спроможність. Наприклад, супермаркети можуть використовувати своє домінуюче положення на ринку, щоб зменшити прибуток фермерів.
- Сприяє конкуренції. У деяких галузях можна заохочувати конкуренцію, а отже, буде менше потреби в державному регулюванні.
- Природні монополії. Деякі галузі є природними монополіями – через високу економію від масштабу найефективнішою кількістю фірм є одна. Тому тут не можна заохочувати конкуренцію, і важливо регулювати фірму, щоб запобігти зловживанню монопольною владою [1].

Для багатьох нещодавно приватизованих галузей, таких як водопостачання, електроенергетика та інші, уряд Великої Британії створив регуляторні органи, такі як: OFGEM (Office of Gas and Electricity Markets) – ринки газу та електроенергії; OFWAT (Water Services Regulation Authority) - водопровідна вода [6].

Серед своїх функцій вони можуть обмежувати підвищення цін. Вони можуть зробити це за допомогою формули:

RPI-X

Де, X — це сума, на яку вони повинні знизити ціни в реальному вираженні.

Якщо інфляція становить 3% і $X = 1\%$, тоді фірми можуть підвищити фактичні номінальні ціни на $3 - 1 = 2\%$

Якщо регулятор вважає, що фірма може заощадити на ефективності, і стягує занадто велику плату зі споживачів, він може встановити високий рівень X . У перші роки регулювання сфери телекомунікацій рівень X був досить високим, оскільки економія ефективності дозволила значно знизити ціни.

RPI +/- K – для водної промисловості.

У воді система обмеження ціни становить RPI +/- K .

K — це сума інвестицій, яку необхідно здійснити водопровідній фірмі. Таким чином, якщо водопровідним компаніям знадобиться інвестувати в кращі водопровідні труби, вони зможуть підвищити ціни для фінансування цих інвестицій [1].

Переваги регулювання RPI-X:

1. Регулятор може встановлювати підвищення цін залежно від стану галузі та потенційної економії ефективності.
2. Якщо фірма скорочує витрати більш ніж на X , вона може збільшити свій прибуток. Можливо, є стимул скорочувати витрати.
3. Сурогатна конкуренція. За відсутності конкуренції RPI-X є способом посилення конкуренції та запобігання зловживанню монопольною владою.

Недоліки RPI-X Regulation:

1. Вирішити, яким має бути рівень X , дорого і важко.
2. Існує небезпека захоплення регуляторами, коли регулятори стають занадто м'якими до фірми і дозволяють їм підвищувати ціни та отримувати надзвичайні прибутки.
3. Однак фірми можуть стверджувати, що регулятори занадто суворі і не дозволяють їм отримувати достатній прибуток для інвестицій.

4. Якщо фірма стає дуже ефективною, вона може бути оштрафована за рахунок вищих рівнів X, тому вона не зможе зберегти свою ефективність.

Регулювання обмеження цін вимагає делікатності. Це не вийде, якщо регулятори цін встановлять нереально низьку цінову межу. Це може не спрацювати, якщо ринок різко зміниться так, що фірма приречена на збитки, що б вона не робила — скажімо, якщо ціни на енергоносії різко зростуть на світових ринках, то компанія, яка продає природний газ або мазут, може не мати можливості, щоб досягти обмежень цін, які здавалися розумними рік чи два тому. Але якщо регулятори порівнюють ціни з виробниками того ж товару в інших областях, вони, по суті, можуть тиснути на природну монополію в одній області, щоб вона конкурувала з цінами, що стягуються в інших областях.

У разі природної монополії ринкова конкуренція навряд чи приживеться, тому, щоб споживачі не страждали від високих цін і обмеженого виробництва необмеженої монополії, державне регулювання має відігравати певну роль. Намагаючись розробити систему регулювання граничних цін з гнучкістю та стимулюванням, державні регулятори мають нелегке завдання.

У випадку природної монополії ринкова конкуренція не працюватиме належним чином, тому замість того, щоб дозволити нерегульованій монополії підвищувати ціни та зменшувати обсяги виробництва, уряд, можливо, захоче регулювати ціни та/або випуск. Поширеними прикладами регулювання є комунальні підприємства, регульовані фірми, які часто надають послуги електроенергії та води [1].

Окрім цін, регулятори можуть перевірити якість послуг, які надає монополіст. Наприклад, регулятор залізничного транспорту перевіряє стан безпеки залізничних фірм, щоб переконатися, що вони не забувають.

На ринках газу та електроенергії регулятори забезпечуватимуть турботу до старих людей, наприклад, не дозволять монополії перекривати постачання газу взимку.

Крім контролю за цінами, державні органи влади можуть проводити політику щодо розслідування злиттів, які можуть створити монопольну владу. Якщо нове злиття створює фірму з більш ніж 25% частки ринку, вона автоматично передається

до Управління з питань конкуренції та ринків (СМА). СМА може вирішити дозволити або заблокувати злиття залежно від того, чи вважає воно суспільним інтересом. Наприклад, СМА заблокувала злиття між Sainsbury's і Asda як таке, що суперечить суспільним інтересам.

У певних випадках держава може вирішити, що монополію необхідно зруйнувати, оскільки фірма стала надто потужною. Це трапляється рідко. Наприклад, США розглядали питання про розпад Microsoft, але врешті-решт цю дію було припинено. Це, як правило, розглядається як крайній крок, і немає гарантії, що нові фірми не вступлять у змову.

Інший спосіб регулювання монополій, ніж обмеження цін RPI-X – регулювання норми прибутку розглядає розмір фірми та оцінює, який рівень прибутку принесе розумний рівень капіталу. Якщо фірма отримує занадто великий прибуток порівняно з їх відносним розміром, регулятор може забезпечити зниження цін або стягнути одноразовий податок.

Недоліком регулювання норми прибутку є те, що воно може сприяти «збільшенню витрат». Це коли фірми дозволяють збільшувати витрати, щоб рівень прибутку не вважався надмірним. Регулювання норми прибутку мало стимулює бути ефективним і збільшувати прибуток. Крім того, регулювання норми прибутку може не визначити, наскільки прибуток є розумним. Якщо вона встановлена занадто високо, фірма може зловживати своєю монопольною владою.

Держав можуть проводити і розслідування злиття фірм. Наприклад, у Великій Британії служба чесної торгівлі може розслідувати зловживання монопольною владою [6]. Це може включати недобросовісні торгові практики, такі як:

- Змова (фірми погоджуються встановлювати вищі ціни)
- Змовні тендери. Це відбувається, коли фірми укладають угоди, щоб визначити ставку, за якою вони будуть проводити тендер на проекти. Фірми по черзі отримують контракт і встановлюють набагато вищу ціну для контракту.
- Хижацьке ціноутворення (встановлення низьких цін, щоб спробувати змусити конкуруючих фірм вийти з бізнесу)

- Вертикальні обмеження – перешкоджають роздрібним продавцям зберігати конкуруючі товари
- Вибіркове розповсюдження. Наприклад, у Великобританії фірми автомобільної промисловості створили селективні та ексклюзивні мережі збуту, щоб утримувати ціни на високому рівні.

Висновки до розділу 1.

В першому розділі магістерської дипломної роботи було проаналізовано суть природніх монополій. Сформовано визначення «природної монополії» та її основні характеристики.

Отже, природня монополія – це стан товарного ринку, при якому є один продавець, проте попит на товар є незмінним та не залежить від його ціни. Такі ринки регулюються законом України «Про природні монополії».

Розрахунок вартості на послуги чи товари таких суб'єктів господарювання здійснюється в межах та спосіб визначений законодавством. Для регулювання таких ринків створюються державні регуляторні органи, що можуть встановлювати обмеження на ціни. Законодавець має певні неточності в своїх розрахунках тарифів, що призводить до погіршення ринкової ситуації.

Країни Заходу для регулювання природніх монополій використовують різні методи. Серед них і встановлення граничних цін, націоналізація, злиття монополій та контроль за якістю надання послуг.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН»

2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика підприємства

КП «Київський метрополітен» є комунальним підприємством виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Юридично організація була заснована у 1999 році. Статутний капітал підприємства складає 20 399 844 700, 43 гривні [23].

Комунальне підприємство – це окремий вид господарства, що заснований на базі власності територіальної громади. Досліджуючи такі підприємства важливо розуміти, що це є не державна, а саме місцева власність. Керівниками підприємств стають особи, що назначені виконавчими органами міських, сільських чи селищних рад.

Метрополітен – це важлива транспортна артерія міста. Його інфраструктура налічує понад 70 кілометрів тунелів та 52 станції. Основний напрямок діяльності: 49.31 Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення[23].

У своїй діяльності робота метрополітену керується наступними законодавчими актами:

1. Закон України «Про міський електричний транспорт» від 29.06.2004 р.;
2. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 р.;
3. Закон України «Про природні монополії» від 20.04.2000 р.;
4. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 01.02.2020 р.;
5. Постанова КМУ №483 від 03.06.2020 р.;
6. Розпорядження Голови КМДА №207 від 05.02.2019 р.

Основним джерелом прибутку підприємства є надання послуг з перевезення. В основу роботи Київського метрополітену покладені найкращі світові технології, які орієнтовані на значно більші обсяги перевезень, ніж в західних країнах. Наразі світовим стандартам у Київському метрополітені відповідає основна система забезпечення безпеки руху поїздів — система автоматичної локомотивної

сигналізації з автоматичним регулюванням швидкості, а також оперативно-технологічний радіозв'язок, мережа телевізійних екранів на станціях метрополітену, управління стрілками та сигналами станцій метрополітену з центрального диспетчерського поста з комп'ютерним керуванням, управління роботою станцій з застосуванням технагляду. Усі лінії метрополітену обладнані пристроями автоматичного виявлення неполадок, що можуть призвести до аварійних ситуацій [23].

Кожного року кількість пасажирів, що користуються послугами метрополітену невинно зростає. Проте в наземному комунальному транспорті навпаки різко знижується кількість перевезень. Детальніше це можна побачити в Таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Кількість перевезених пасажирів (мільйонів осіб)

Рік	КП «Київський метрополітен»	КП «Київпастрас»
2016	484,5	460,1
2017	498,2	453,0
2018	496,7	389,2
2019	495,3	323,4
2020	279,0	212,3
2021	319,3	-

Джерело: складено автором.

Як ми можемо бачити із таблиці, 2020 рік мав різке скорочення кількості перевезених пасажирів. Це було викликано пандемією коронавірусної інфекції, коли громадський транспорт не працював близько двох місяців, а потім працював з обмеженнями.

Фінансово-господарський стан комунального підприємства потребує детальнішого аналізу. Фінансова звітність підприємства представлена у Додатку А. Проаналізувавши звітність підприємства, можна зрозуміти, що у 2020 році воно почало поступово втрачати господарський потенціал. Це пояснюється скороченням суми активів підприємства майже на 0,6%, тобто відбувається зменшення кількості майна у підпорядкуванні підприємством. Окрім цього у підприємства скорочуються власний капітал, короткострокові та довгострокові зобов'язання.

Для того щоб зрозуміти поточний фінансовий стан проведемо горизонтальний аналіз активів метрополітену (Таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Горизонтальний аналіз активів КП «Київський метрополітен»

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +/-	Відн. приріст, %
Основні засоби	45392898	44773398	-619500	-1,37
Необоротні активи	50191774	49462456	-729318	-1,45
Оборотні активи	1150744	1564738	413994	35,98
Активи	51344183	51028859	-315324	-0,61

Джерело: складено автором.

Необхідно також провести аналіз ліквідності показників підприємства (Таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Показники стійкості та платоспроможності комунального підприємства «Київський Метрополітен» у 2019-2020 рр., частка одиниці

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +/-	Відн. приріст, %
Фінансова автономія	0,66	0,66	0	0,43
Поточна ліквідність	7,38	7,39	0,01	0,16

Джерело: складено автором.

Значення поточної ліквідності (1,5) знаходиться вище нормативної межі. Це свідчить про високий рівень платоспроможності комунального підприємства

Для того, щоб визначити інвестиційну привабливість доцільно співставити рентабельність власного капіталу та рентабельність альтернативних напрямків вкладення капіталу власниками. Для розрахунку використовують дані Національного банку України щодо середньої доходності депозитів за 2020 р. Таким чином, ми можемо бачити, що компанія має значні резерви отримання додаткового прибутку. Хорошим інструментом для цього був би частковий її продаж у приватну власність на умовах партнерства.

Саме підприємство також розуміє ризики своєї діяльності, що представлені в Таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Ризики, що можуть загрожувати операційній діяльності підприємства та заходи їх подолання.

Ризик	Заходи подолання
Валютний ризик	КП «Київський метрополітен» у встановлені терміни та у встановленому порядку подає бюджетні запити на відповідний рік для погашення кредитних зобов'язань перед Європейським банком реконструкції та розвитку.
Кредитний ризик	КП «Київський метрополітен» ретельно аналізує дебіторську заборгованість та у разі виникнення простроченої дебіторської заборгованості починає вести відповідну претензійно-позовну роботу
Ринковий ризик	Для мінімізації ринкового ризику запроваджено широку гаму проїзних квитків із знижками та диференціацію тарифів у разі одноразового придбання декількох поїздок на пластикову безконтактну картку. Для КП «Київський метрополітен» не є суттєвим ринковий ризик, оскільки підприємство здійснює свою діяльність на локальному ринку перевезень пасажирів у м. Києві та перевезення пасажирів метрополітеном у багатьох випадках не має аналогів для заміни іншими видами міського транспорту.

Джерело: складено автором на основі [23].

Як видно із таблиці, підприємство розуміє ризики своєї діяльності та готове боротися із загрозами, що виникають в наслідок не передбачуваних обставин.

Важливо відмітити також важливість метрополітену, як стратегічного об'єкту. Після початку повномасштабного вторгнення росії в суверенну територію України, підземні станції метрополітену виявилися чи не єдиними придатними бомбосховищами для населення. Окрім цього метрополітен припинив свою роботу тільки частково обмеживши кількість потягів, що призвело до збільшення часу очікування з 3 хвилин до 60-90 хвилин. З початку війни 24.02.2022 і до 16.05.2022 року метрополітен надав послуги з перевезення пасажирів безкоштовно.

2.2. Комплексний аналіз ціноутворюючої діяльності підприємства.

Розрахунок тарифу на послуги з перевезень пасажирів комунальним підприємством «Київський метрополітен» здійснюється на підставі Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітену), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05 березня 2007 року № 191.

У КП «Київський метрополітен» тариф на проїзд в метрполітені формується на попередній рік, виходячи з планів, що затверджується Розпорядженням голови КМДА. Для прикладу можна взяти приклад розрахунку тарифу на 2022 рік, що представлений у Таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Розрахунок тарифу на проїзд в метрополітені на 2022 рік

№ з/п	Показники	2022 рік план
1.	Загальний обсяг перевезень пасажирів, тис. пас.	323 700,0
2.	Повна собівартість послуг з перевезень пасажирів, тис. грн	7 109 335,8
2.1.	Виробнича собівартість послуг з перевезень	6 769 450,0
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	2 063 904,2
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	454 055,4
	<i>матеріальні затрати</i>	1 785 724,9
	<i>Амортизація</i>	2 080 930,1
	<i>інші операційні витрати</i>	384 835,4
2.2.	Адміністративні витрати	317 048,3
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	210 278,0
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	46 261,6
	<i>матеріальні затрати</i>	20 214,0
	<i>Амортизація</i>	5 564,7
	<i>інші операційні витрати</i>	34 730,0
2.3.	Фінансові витрати	22 837,5
3.	Собівартість перевезення одного пасажира, грн	21,96
4.	Прибуток (0,2%), тис. грн	12 907,6
5.	Розрахунковий тариф, грн	22,00

Джерело: Додаток В.

Виходячи із даних Таблиці 2.5, ми бачимо, що найбільшу частку займає заробітна плата працівникам та матеріальні затрати (комунальні послуги, предмети та матеріали).

Окрім цього важливо зрозуміти загальний пасажиропотік та кількість пільгових перевезень. Як видно із Додатка Б кількість пільгових перевезень складає 71966,3 тисяч пасажирів. До пільгових категорій відноситься перелік громадян, що встановлюється відповідним рішенням Київської міської ради.

Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.10.2018 № 1934 «Про введення в дослідну експлуатацію автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності» з 30.10.2018 введено в дослідну експлуатацію автоматизовану систему обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності, зокрема у Київському метрополітені. Відповідно до Порядку функціонування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.10.2018 № 1887, оператор (КП «ГІОЦ») зобов'язаний формувати зведені звіти щодо видів та обсягів пільгових перевезень. Облік пільгових перевезень громадян, право пільгового проїзду яким надано рішенням Київської міської ради (за проходами з використанням багатофункціональної електронної картки «Муніципальна картка «Картка киянина») в розрізі видів пільг здійснюється в автоматизованій системі обліку оплати проїзду. Облік пільгових перевезень громадян, право пільгового проїзду яким надано законодавством України (за посвідченнями), здійснюється за допомогою лічильників пунктів контрольно-пропускних без розподілу по видам пільг (Додаток В).

Важливо відмітити, що кількість придбаних квитків регулюється автоматизованими системами обліку та за допомогою застосунку «Київ цифровий». Кількість проданих квитків представлена в Додатку Г.

Часто підприємство піддається критиці від громадськості. Виходячи із отриманої інформації та власних спостережень можна зробити наступні висновки про недоліки роботи метрополітену:

1. Низька якість рівню контролю за кількістю пасажирів. На станціях ми можемо бачити постійні порушення пропускового режиму, відсутність охорони і майже постійно безвідповідальність порушників. Ситуації, коли пасажир не оплачує проїзд почали виникати все частіше та приносять збитки для роботи метрополітену.

2. Відсутність можливості купувати квитки онлайн. На станціях метрополітену не завжди можна придбати квиток розрахувавшись карткою, що створює незручність для безготівкової оплати.

3. Мала кількість кас. Не рідко можна побачити черги за купівлею квитків на певних станціях, зокрема «Вокзальна». Політика зменшення фізичних кас призводить до збільшення кас самообслуговування, що часто мають поломки та не можуть ефективно працювати на велику кількість споживачів.

4. Велика кількість пільгових категорій громадян. Щорічно більше 1,7 млрд. грн виділяється з міського бюджету на компенсацію проїзду. Відсутній механізм покриття оплати пільгових категорій із державного бюджету, зокрема для учасників АТО/ООС.

5. Неефективність управління метрополітену. Кожного року інфраструктура підземки зазнає руйнувань. Так само і зношуються тунелі та потяги, ескалатори та вагони. Менеджмент підприємства не працює в напрямку виправлення даних проблем.

2.3. Тенденції та перспективи розвитку підприємства

Перший потяг столичної підземки з пасажирами вирушив у подорож зі станції «Хрещатик» 6 листопада 1960 року. Ця дата стала днем народження Київського метрополітену. Історія підземки розпочалася з п'яти станцій: «Вокзальна», «Університет», «Хрещатик», «Арсенальна» та «Дніпро» [23].

Сьогодні метрополітен налічує 52 станції, 3 лінії протяжністю майже 70 км, 3 пересадочні вузли. В інвентарному парку 824 вагони. Щодоби підземка перевозить близько 1,5 млн. пасажирів.

Однак найбільша цінність підприємства – це не складні технологічні конструкції, а 8-и тисячний колектив професіоналів. Цілодобово фахівці метро забезпечують безперебійну та стабільну роботу підприємства, дбають про безпеку пасажирів та якість перевезень [23].

Київський метрополітен – це підприємство, яке постійно розвивається. Тільки за останній рік підземка отримала 115 модернізованих вагонів, був впроваджений проект з оплати проїзду за допомогою банківської безконтактної картки, WI-FI на центральних станціях.

Також підприємство постійно реалізовує соціальні проекти, такі як: «Вагон квітів», «3D сцена на Театральній», буккросинг, виставки на станції «Золоті ворота».

Другу пускову ділянку Київського метрополітену відкрито 1963 року. Відкрилися дві нові станції — «Політехнічний інститут» і «Завод Більшовик».

З 1964 року Київському метро почали постачати нові вагони типу Е. Наступні станції «Гідропарк», «Лівобережна» та «Дарниця» відкрили разом з Мостом Метро та Русанівським метромостом на східному кінці лінії в 1965 році. Як і «Дніпро», всі три нові станції були наземні, а «Гідропарк» узагалі побудували в однойменному парку на острові. Щоб обслуговувати й зберігати рухомий склад, замість тимчасового депо «Дніпро» відкрилося депо «Дарниця» (ТЧ1) між станціями «Лівобережна» та «Дарниця», яке мало гейт зі станцією Київ-Дніпровський, щоб перевозити нові вагони метрополітену з мережі залізниці. Крім того, на станції «Хрещатик» почали будувати влітку 1960 року другий ескалаторний нахил з виходом у бік Інститутської вулиці, а відкрили його 4 вересня 1965 року. При цьому центральний зал станції подовжили на 40 метрів [23].

У 2013 році було відкрито останню станцію метрополітену «Теремки», проте амбітні плани залишаються і досі.

Через зростання кількості населення виникла потреба у будівництві нових станцій метрополітену в сторону житлового масиву Виноградар та Троєщина.

У 2017 році була проведена перша робоча нарада з будівництва метро на Виноградар та розпочато роботи з розробки проектно-кошторисної документації.

Орієнтовна вартість робіт із будівництва склала 5,9 мільярдів гривень, які в рамках позики погодився надати Європейський банк реконструкції та розвитку. За період з 2017 по 2021 рік було виділено 4,07 мільярда гривень. За ці кошти підрядник не зміг виконати будівництво жодної станції, а за свідченнями мешканців роботи не проводяться з 2020 року.

Якщо розрахувати економічну доцільність будівництва, то необхідно врахувати, що дана лінія метрополітену є найменш завантаженою, а новий мікрорайон Виноградар є густозаселеним. За підрахунками КМДА на кожній із станцій очікується приблизно 40-60 тисяч пасажирів на добу, що складає збільшення кількості пасажиропотоку в метро на понад 30 мільйонів пасажирів у рік. Це в свою чергу принесе компанії понад 240 мільйонів гривень доходу щороку.

За інформацією Держстату щороку кількість населення Києва збільшується на 1,0% щороку, окрім цього збільшується кількість тимчасово проживаючих у столиці громадян, що викликає зростання попиту на послуги метрополітену.

Для того, щоб краще зрозуміти слабкі та сильні сторони метрополітену проведемо SWAT-аналіз його роботи (Таблиця 2.6).

Таблиця 2.6

SWAT-аналіз КП «Київський метрополітен»

Слабкі сторони	Низька якість наданих послуг, зменшення рівня комфорту під час поїздок, відсутність нормального доступу до мережі Інтернет
Сильні сторони	Швидкість перевезення пасажирів, можливість отримання знижки
Можливості	Збільшення доходів; будівництво нових станцій метрополітену
Загрози	Зменшення рівня пасажиропотоку; збільшення ризику аварій та непередбачуваних ситуацій через зношення обладнання.

Джерело: складено автором.

Висновки до Розділу 2.

У розділі проаналізовано основні законодавчі засади управління комунальним підприємством «Київський метрополітен». Було проведено господарський аналіз роботи підприємства та виявлено систематичне скорочення активів підприємства.

Проведено аналіз ціноутворюючої політики підприємства та проаналізовано його основні елементи. Виявлено резерви оптимізації тарифоутворюючого процесу.

Проаналізовано історію розвитку та будівництва метрополітену, проведено аналіз його слабких, сильних сторін, можливостей та загроз.

Отже, КП «Київський метрополітен» є підприємством комунальної власності у сфері надання послуг перевезення пасажирів, його ціноутворююча політика майже не впливає на рівень попиту та регулюється законодавчими актами. Серед головних загроз – зниження вартості активів та зношення основних засобів виробництва.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ КП «КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН» У ПРОЦЕСІ ЦІНОУТВОРЕННЯ

3.1. Шляхи оптимізації господарської діяльності КП «Київський метрополітен»

За своєю статутною діяльністю метрополітен отримує основний дохід від надання послуг з перевезення пасажирів. За 9 місяців 2021 року підприємство отримало дохід у розмірі 1 576 476,0 тисяч гривень при собівартості реалізованих послуг на суму 3 692 427,0 тисяч гривень.

Відповідно до Порядку погодження розміщення реклами на транспорті комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) 05.02.2019 №207 (далі – Порядок), право на укладення договорів та нарахування плати за тимчасове користування місцями для розміщення рекламних засобів з 01.07.2019 надано виключно Управлінню з питань реклами, а кошти за такими договорами перераховуються на рахунки відділення державного казначейства та зараховуються до цільового фонду спеціального фонду бюджету міста Києва.

В Таблиці 3.1 наведено перелік договорів на тимчасове користування місцями для розміщення рекламних засобів на об'єктах КП «Київський метрополітен» в 2019-2021 роках, а також надходження до бюджету міста Києва за розміщення реклами на об'єктах КП «Київський метрополітен».

Таблиця 3.1

Договори оренди рекламних площ в період з липня 2019 року по червень 2021 року

№ з/п	Дата договору	Розповсюджувач реклами	Перераховано до цільового фонду спеціального фонду бюджету м. Києва
1.	18.07.2019	ПРОМИСЛОВО-ТЕХНІЧНА КОМПАНІЯ У ВИГЛЯДІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АГРОМАТ»	39 737,60
2.	01.07.2019	ТОВ «АЛЬЯНС-МЕДІА»	2 268 131,68

3.	18.07.2019	ТОВ «ЕКСПО ГРАНД»	4 078 894,55
4.	05.08.2019	ТОВ «АТЛАНТИС ЛЮКС»	12 864 987,11
5.	14.12.2007	ТОВ «ТРАНС-ІНВЕСТ»	154 817,94
6.	18.07.2019	ТОВ «ФІРМА АРТ»	11 284 246,79
7.	01.07.2019	ТОВ «КОМАНДА-А»	8 533 151,29
8.	01.07.2019	ТОВ «РЕКЛАМНЕ АГЕНСТВО ГРУПА УКР-МЕДІА»	100 071,46
9.	23.07.2019	ПІ «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД»	29 793,33
10.	23.07.2019	ТОВ «СКАЙ МЕДІА»	4 555 206,79
11.	05.08.2019	ТОВ «ТРАНС-МЕДІА»	1 345 053,44
12.	05.08.2019	ТОВ «МЕДІА ДИРЕКТ»	880 621,49
13.	05.08.2019	ТОВ «КИЇВ МЕДІА РЕСУРС»	2 983 264,83
14.	05.08.2019	ТОВ «ЦЕНТР МЕДІАГРУП»	9 048 613,90
15.	05.08.2019	ТОВ «НЕОН-ПРОЕКТ»	3 040 230,58
16.	16.08.2019	ТОВ «МЕДІУМ-ТВ»	309 238,26
17.	05.08.2019	ТОВ «МІГ+»	1 199 358,89
18.	05.08.2019	ТОВ «КОСМОС МЕДІА ГРУП»	416 288,49
19.	28.04.2010	ТОВ «НЕОН-ПРОЕКТ»	7 813 840,48
20.	28.04.2010	ДП «ДАЛМЕНЕР»	1 797 426,96
21.	06.06.2003	ТОВ «ТРАНС-МЕДІА»	1 054 924,60
22.	01.07.2019	ТОВ «ЕКСПЕРТ-СЕРВІС»	196 076,11
23.	01.07.2019	ТОВ «ТІТАН МЕДІА»	225 163,81
24.	18.07.2019	ТОВ «БК АЛЬЯНС-ЛІС»	242 443,12
25.	17.09.2019	ТОВ «ТАТ-АРТ»	206 877,69
26.	08.07.2020	ТОВ «СКАЙ МЕДІА»	8 925,00
27.	11.09.2020	ТОВ «БК АЛЬЯНС-ЛІС»	137 505,13

Джерело: складено автором на основі даних підприємства.

У місті Києві засоби реклами на транспорті комунальної власності територіальної громади та засоби зовнішньої реклами встановлюються та обслуговуються суб'єктами господарювання – розповсюджувачами реклами.

На таких рекламних засобах рекламні сюжети розміщуються на підставі договорів між замовниками реклами та розповсюджувачами реклами – власниками рекламних засобів.

Виконавчі органи місцевих ради та їх структурні підрозділи розміщення реклами на транспорті не здійснюють, замовниками чи розповсюджувачами реклами не виступають.

У комунальній власності територіальної громади міста Києва засоби та обладнання зовнішньої реклами та реклами на транспорті, відсутні.

Отже, виходячи із даних таблиці ми отримуємо загальну суму 74 814 891,32 гривень. Проте на вторинному ринку рекламних послуг оренда одного рекламного місця на станції метро «Майдан незалежності» складає 30 000,0 гривень, а це означає, що первісна вартість оренди площі для реклами є заниженою.

Для того щоб збільшити суму надходжень до місцевого бюджету від розміщення рекламних засобів ми пропонуємо наступне:

1. Скасувати Розпорядження Київської міської державної адміністрації №207 від 05.02.2019 року;
2. Закріпити за комунальним підприємством «Київський метрополітен» виключне право на укладання договорів оренди з надання послуг реклами на власності даного комунального підприємства.
3. Встановити максимально можливий термін оренди одного місця до 6 місяців.
4. Заборонити брати в оренду одній компанії кількість площ більшу ніж 5,0% від загальної кількості можливих орендних площ.
5. Заборонити надавати орендовані площі в оренду іншим суб'єктам господарювання.

Окрім рекламних послуг необхідно оцінити і інші можливості використання резервів метрополітену для залучення додаткового доходу. КП «Київський метрополітен» має у своєму підпорядкуванні нежитлові приміщення, що можна здавати в оренду, якщо вони не використовуються за призначенням.

Важливим елементом залишається покращення якості надання послуг. Виходячи із власних спостережень можна дати наступні рекомендації:

- Розширити доступ до мережі Інтернет на станціях метрополітену;

- Покращити якість вагонів. Встановити нові сидіння та шумоізоляцію;
- Зменшити кількість торгових точок на територіях біля станцій метрополітену;
- Збільшити кількість станцій;
- Зменшити інтервал руху потягів в годину пік, щоб розвантажити станції від натовпу людей.
- Заборонити здійснювати торгівлю в станціях підземки;
- Зменшити

3.2. Розрахунок оптимального тарифу на послуги КП «Київський метрополітен»

В Розділі 1 роботи ми проаналували методи ціноутворення і, як вже було сказано вище, тарифи на послуги комунальних підприємств мають свій Порядок формування. Зважаючи на проведені дослідження та виявлення додаткових резервів розвитку необхідно знайти новий підхід до процесу ціноутворення.

На нашу думку, важливо збільшити доходи від усіх видів операційної діяльності. Зокрема підприємство може:

1. Збільшувати доходи від розміщення реклами на своїх площах;
2. Надавати послуги оренди приміщень, що не задіяні в його операційній діяльності;
3. Створити новий вид послуг – вантажні перевезення у нічний час;
4. Створити департамент історії та проводити екскурсії метрополітеном для збільшення його популярності серед населення;
5. В неробочий час використовувати приміщення метрополітену для проведення публічних заходів. Як показав досвід війни, станцію «Майдан незалежності» можна використати як місце зустрічі із журналістами.

Для зменшення собівартості послуг метрополітену можна змінити формулу розрахунку вартості наданих послуг. При її створенні важливо врахувати всі резерви надходжень до метрополітену, зокрема:

- Доходи від розміщення реклами;

- Компенсаційні виплати з місцевого бюджету за компенсацію пільгових перевезень. Дану суму можна зробити сталою в незалежності від кількості пільгових пасажирів;
- Доходи від іншої операційної діяльності.

Виходячи з цього маємо наступну формулу:

$$P = ((C + \Pi) - D_o - D_p - P_k) / V$$

Де: С – повна собівартість перевезень за рік, П- плановий прибуток, Д_о – доходи від іншої операційної діяльності, Д_р – доходи від реклами, Р_к – дотації з місцевого бюджету на компенсацію пільгового проїзду, V – планова кількість перевезених пасажирів.

Для того, щоб прорахувати ціну послуг на 2023 рік візьмемо наступні дані:

Повна собівартість – 7109355,8 тис. грн у 2022 році, додаємо до неї прогнозований рівень інфляції 10%

Плановий прибуток розраховуємо як 0,2% від повної собівартості;

Доходи від іншої операційної діяльності закладаємо на рівні 100000 тис.грн. Це може бути оренда приміщень метрополітену, оренда вагонів, залучення спеціальної техніки до виконання інших робіт, не передбачених статутом підприємства.

Доходи від реклами – якщо детінізувати ринок рекламних послуг у Києві, матимемо ціну в 30000 грн за оренду одного місця в місяць, якщо взяти приблизну цифру в 100 місць на одній станції та помножити на їхню кількість, то отримаємо цифру 1872000,0 тисяч гривень доходу щороку.

Планова кількість перевезених пасажирів складатиме 350 мільйонів осіб.

Виходячи з цього можемо прорахувати планову ціну на 2023 рік:

$$((7109355,8 * 1,1 + 15640,6) - 100000,0 - 1872000,0 - 1700000,0) / 350000 = 11,9$$

Отже, виходячи із розрахунку ми отримали планову ціну в 11 гривень 90 копійок.

Отриманий результат є прийнятним для населення та не спричинить зниження кількості пасажирів, при збільшенні тарифу. Для того щоб, тариф був затверджений необхідно внести зміни в певні регуляторні акти. Для цього необхідно розробити та прийняти рішення міської ради.

Проект рішення Київської міської ради – це нормативний документ, що складається на основі Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про місцеве самоврядування в Україні»,

У проведеному дослідженні ми виявили ключові фактори впливу на ціноутворення підприємства та проаналізували іноземний досвід у цій сфері.

На нашу думку для ефективного управління підприємством необхідно здійснити ряд організаційно-економічних заходів з метою збільшення рентабельності діяльності та якості наданні послуг, а саме:

1. Розробити план будівництва нових ліній метрополітену
2. Переглянути політику надання реклами на площах, що є власністю метрополітену;
3. Встановити граничний розмір максимальної ціни на послуги;
4. Провести аудит використання майна підприємства;
5. Визначити рівень зношеності основних засобів виробництва та здійснити комплекс заходів із їхнього усунення;

Детальний план заходів було розміщено у Проекті рішення Київської міської ради, що представлений у Додатку Д.

Висновки до Розділу 3.

В розділі проаналізовано резерви діяльності підприємства та його потенційні можливості. Одним із найбільших джерел доходу є отримання прибутку від оренди рекламних площ. Окрім цього підприємство може здавати вільні площі в оренди, а також використовувати станції метрополітену в неробочий час для проведення інших заходів.

Розширення статутної діяльності призведе до збільшення прибутку метрополітену, а якщо його залишати в бюджеті підприємства, а не перераховувати на рахунок міського, то можна розподілити на покриття собівартості проїзду.

Запропоновано новий метод розрахунку вартості проїзду. Після проведення аналізу ціна на послуги метрополітену має складати 11,9 гривень, що не є суттєвим підвищенням та не спричинить різкого зменшення попиту.

ВИСНОВКИ

Сьогоднішні умови розвитку економіки України змушують державу не рідко регулювати певні процеси. Зокрема це стосується і природніх монополій, що є важливими для стратегічного розвитку та життєдіяльності суспільства.

Отже, природні монополії виникають там, де конкуренція неможлива чи економічно недоцільна, де вона менш ефективно використовує ресурси суспільства. Природна монополія займає привілейоване становище на ринку завдяки технологічним особливостям виробництва чи унікальності ресурсів і з'являється в такій сфері, де з природних, технологічних чи інших причин виключається або обмежується можливість існування конкурентних ринків. Зокрема, природні монополії формуються в сферах, в яких мінімальні витрати можливі лише за умови, що один суб'єкт господарювання обслуговуватиме весь ринок або ж в тих, де за умови появи кількох суб'єктів господарювання масштаби виробництва будуть неефективно малими.

Методи державного регулювання – антимонопольні заходи, спрямовані на запобігання зловживання монопольним становищем, щодо якості, ціни й процедур розподілу продукції і послуг у сфері природних монополій. Світовий досвід державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій має більш ніж довгу історію. Тому в країнах Європейського Союзу використовують різноманітні методи регулювання, щоб забезпечити максимально ефективне функціонування сфер природних монополій.

Провівши економічний аналіз фінансового стану підприємства було виявлено:

- Скорочення активів підприємства щорічно, що призводить до зменшення його вартості;
- Високі показники ліквідності підприємства, що свідчить про його низьку імовірність банкрутства.

Відповідно до Порядку функціонування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.10.2018 № 1887, оператор (КП «ГІОЦ») зобов'язаний формувати зведені звіти щодо видів та обсягів пільгових перевезень.

Також були отримані результати дослідження про недоліки роботи метрополітену:

- 1. Низька якість рівню контролю за кількістю пасажирів;
- 2. Відсутність можливості купувати квитки онлайн;
- 3. Мала кількість кас;
- 4. Велика кількість пільгових категорій громадян;

На нашу думку для ефективного управління підприємством необхідно здійснити ряд організаційно-економічних заходів з метою збільшення рентабельності діяльності та якості наданні послуг, а саме:

1. Розробити план будівництва нових ліній метрополітену
2. Переглянути політику надання реклами на площах, що є власністю метрополітену;
3. Встановити граничний розмір максимальної ціни на послуги;
4. Провести аудит використання майна підприємства;
5. Визначити рівень зношеності основних засобів виробництва та здійснити комплекс заходів із їхнього усунення;

Розроблено новий підхід до формування тарифу. З проведених розрахунків ціна на послуги метрополітену має складати не більше 12 гривень для забезпечення покриття витрат та отриманні мінімального прибутку. Для імплементації цієї ціни в життя розроблено Проект рішення КМР та надано на розгляд депутатському корпусу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Timothy Taylor, Steven A. Greenlaw PRINCIPLES OF ECONOMICS. URL: <http://openstaxcollege.org>
2. Arthur De Vany, Walls D. Natural gas industry transformation, competitive institutions and the role of regulation. Energy Policy. V. 22. № 9, sept. 1994.
3. Brown A., Stern J., Tenenbaum B., Genger D. Handbook for Evaluating Infrastructure Regulatory Systems. // The World Bank, 2006. – P. 198–199
4. Licensing in the Energy Sector: scaling up energy efficiency investments task force / second meeting. – Minsk, Republic of Belarus, 2017. – 22 p.
5. Umantsiv I., Lebedeva L., Mytrofanova A. Modern trends in governance of state ownership relations. // Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 5, No. 5, 2019. – P. 155–164. URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-155-164>.
6. Wright M. Government divestments and the regulation of the natural monopolies in the UK. The case of British Gas. Energy Policy. V. 15. № 3, june 1987.
7. Артемчук Т. Проблеми ефективного функціонування природних монополій та засади їх вирішення шляхом державного регулювання. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2015. № 4. С. 119–129.
8. Базилевич В.Д., Филюк Г.М Природні монополії: Монографія // Знання – 2005 р.
9. Бутыркин А. Я. «Естественные монополии: теория и проблемы регулирования» // М: Новый век, 2003. – 152 с.
10. Венгер В. Організаційно-економічний механізм регулювання цін у природних монополіях: автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.02.03. – Київ, 2005. – 22 с.
11. Закон України «Про міський електричний транспорт» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1914-15#Text>
12. Закон України «Про оренду державного та комунального майна». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text>
13. Закон України «Про природні монополії». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>

14. Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>
15. Закон України «Про транспорт». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Крамар О. Державні монополії: на сторожі конкуренції. Український тиждень. 2018. №45(573). URL : <https://tyzhden.ua/Economics/222357>
17. Лагутін В., Зігліна Ю. Природні монополії і суміжні ринки в Україні: особливості функціонування та ймовірні сценарії реформування. // Актуальні проблеми економіки, № 9(75), 2007. – С. 45–57.
18. Мельничук Г. В. 50 років Київському метрополітену: «АДЕФ-Україна», 2010.
19. Михальчишин Н.Л. Регулювання діяльності природних монополій: Навчальний посібник. / Михальчишин Н. Л. – Львів: ТЗОВ „Компанія „Манускрипт”, 2009. – 200 с.
20. Офіційний сайт Київської міської державної адміністрації. URL: <https://kyivcity.gov.ua/>
21. Оксененко С. П. Розвиток національних монополій на прикладі підприємств комунальної сфери. Бізнес Інформ. 2012. № 12. С. 23–26.
22. Офіційний сайт Київської міської ради. URL: <https://www.kmr.gov.ua/uk>
23. Офіційний сайт КП «Київський метрополітен». URL: <http://metro.kyiv.ua/>
24. Економічна правда: Вісім років без нових станцій. Коли ж відкриють метро на Виноградар. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/07/8/675732/>
25. Паламарчук В. Практика господарювання та необхідність державного регулювання природних монополій в українській економіці/ В.Паламарчук // Економіка. Фінанси. Право. - 2015. - № 8. - С. 3-5.
26. Стадницький Ю. Причини виникнення та існування природних монополій // Актуальні проблеми економіки. - 2013. - № 10. - С. 25-40.
27. Филюк Г. Економіко-правові засади державного регулювання природних монополій в Україні // Економіка України. - 2011. - № 8. - С. 48-52.
28. Филюк Г. М. Конкуренція і монополія в епоху глобалізації: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 404 с.

29. Филюк Г. Напрями підвищення інвестиційної привабливості природних монополій в Україні // Фінанси України. - 2010. - № 8. – С. 56-66.
30. Филюк Г. Соціально-економічні наслідки монополії: теоретичний і практичний аспект // Економіка України. - 2010. - № 1. - С. 30-41.
31. Филюк Г. Сучасні тенденції та проблеми регулювання діяльності суб'єктів природних монополій в Україні // Економіка України. - 2012.- №7. - С. 31-4.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Комунальне підприємство "Київський метрополітен"	Дата (рік, місяць, число)	2017	12	31
Територія	Солом'янський район міста Києва	за ЄДРПОУ	03328913		
Організаційно-правова форма господарювання	Комунальне підприємство	за КОАТУУ	8038900000		
Вид економічної діяльності	Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення	за КОПФГ	150		
Середня кількість працівників	7 469	за КВЕД	49.31		
Адреса, телефон	проспект Перемоги, буд. 35, Солом'янський р-н, м. Київ, 03056		2385462		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	415 707	415 720
первісна вартість	1001	431 161	432 983
накопичена амортизація	1002	15 454	17 263
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 012 301	995 385
Основні засоби	1010	16 374 663	19 113 567
первісна вартість	1011	46 344 634	40 573 379
знос	1012	29 969 971	21 459 812
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 656	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	17 804 327	20 524 672
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	226 030	323 596
Виробничі запаси	1101	222 316	316 977
Незавершене виробництво	1102	9	321
Готова продукція	1103	3 556	6 090
Товари	1104	149	208
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 025	15 827
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	23 685	16 444
з бюджетом	1135	392	405
у тому числі з податку на прибуток	1136	271	271
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	542 980	551 112
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	600 448	420 704
Готівка	1166	2 611	2 894
Рахунки в банках	1167	597 837	417 810
Витрати майбутніх періодів	1170	44 005	5 688
Частка перестраховника у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	263	446
Усього за розділом II	1195	1 462 828	1 334 222
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	173	221
Баланс	1300	19 267 328	21 859 115

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 010 437	3 010 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	9 929 171	12 460 785
Додатковий капітал	1410	5 361 886	5 403 460
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	5 658	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 090 298)	(3 547 782)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	16 216 854	17 326 900
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	497 867	743 050
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	586 175	518 096
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 755	79
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	1 146 430	817 748
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 232 227	2 078 973
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	541 191	203 030
товари, роботи, послуги	1615	11 734	61 973
розрахунками з бюджетом	1620	11 636	6 120
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4 288	4 321
розрахунками з оплати праці	1630	34 918	41 104
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 216	2 588
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	26 780	34 831
Доходи майбутніх періодів	1665	56 439	54 990
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	130 045	2 044 285
Усього за розділом III	1695	818 247	2 453 242
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Учасники в підприємстві	1700	-	-
Усього за розділом IV	1800	-	-
Баланс	1900	19 267 328	21 859 115

Керівник
Головний бухгалтер

ЕЦП Брагінський
В.В.

ЕЦП Панасюк
Л.Г.

Брагінський Віктор Володимирович

Панасюк Людмила Григорівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Комунальне підприємство "Київський метрополітен"	Дата (рік, місяць, число)	2018	12	31
Територія	Солом'янський район міста Кисва	за СДРПОУ	03328913		
Організаційно-правова форма господарювання	Комунальне підприємство	за КОАТУУ	8038900000		
Вид економічної діяльності	Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення	за КОПФГ	150		
Середня кількість працівників	1 7 607	за КВЕД	49.31		
Адреса, телефон	проспект Перемоги, буд. 35, Солом'янський р-н, м. Київ, 03056		2385462		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2018** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	415 720	443 608
первісна вартість	1001	432 983	461 698
накопичена амортизація	1002	17 263	18 090
Незавершені капітальні інвестиції	1005	995 362	567 324
Основні засоби	1010	19 113 606	40 751 710
первісна вартість	1011	40 573 379	73 321 064
знос	1012	21 459 773	32 569 354
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	20 524 688	41 762 642
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	323 612	375 149
Виробничі запаси	1101	316 993	367 553
Незавершене виробництво	1102	321	22
Готова продукція	1103	6 090	6 792
Товари	1104	208	782
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 827	6 783
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	16 444	2 608 492
з бюджетом	1135	405	392
у тому числі з податку на прибуток	1136	271	271
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	551 138*	4 487
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	349 713	149 469
Готівка	1166	2 894	4 335
Рахунки в банках	1167	346 819	145 134
Витрати майбутніх періодів	1170	5 688	6 156
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	71 437	343 181
Усього за розділом II	1195	1 334 264	3 494 109
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	221	-
Баланс	1300	21 859 173	45 256 751

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 010 437	3 010 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	12 460 785	30 282 216
Додатковий капітал	1410	5 401 537	5 917 429
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(3 957 978)	(4 063 877)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	16 914 781	35 146 205
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	743 050	4 630 671
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	518 096	327 029
Інші довгострокові зобов'язання	1515	79	59
Довгострокові забезпечення	1520	412 185	467 932
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	817 748	3 023 710
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 491 158	8 449 401
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	203 030	194 371
товари, роботи, послуги	1615	61 987	58 962
розрахунками з бюджетом	1620	6 120	15 680
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	4 340	19 510
розрахунками з оплати праці	1630	41 062	57 931
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 588	4 664
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	34 831	48 099
Доходи майбутніх періодів	1665	54 990	75 504
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 044 286	1 186 424
Усього за розділом III	1695	2 453 234	1 661 145
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	21 859 173	45 256 751

Керівник

Брагіньський Віктор Володимирович

Головний бухгалтер

Панасюк Людмила Григорівна

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **Комунальне підприємство "Київський метрополітен"** Дата (рік, місяць, число) 2019 | 12 | 31
 Територія **Солом'янський район міста Києва** за ЄДРПОУ 03328913
 Організаційно-правова форма господарювання **Комунальне підприємство** за КОАТУУ 803890000
 Вид економічної діяльності **Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення** за КОПФГ 150
 Середня кількість працівників **7 706** за КВЕД 49.31
 Адреса, телефон **проспект Перемоги, буд. 35, Солом'янський р-н, м. Київ, 03056** 2385462
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

КОДИ		
2019	12	31
03328913		
803890000		
150		
49.31		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

V

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	7 447	3 626
первіона вартість	1001	25 538	16 970
накопичена амортизація	1002	18 111	13 344
Незавершені капітальні інвестиції	1005	437 476	377 028
Основні засоби	1010	40 751 710	45 392 898
первіона вартість	1011	73 270 842	66 662 157
знос	1012	32 519 132	21 269 259
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первіона вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	136 229
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих отрохових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	2 736 760	4 081 993
Усього за розділом I	1095	43 933 393	50 191 774
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	365 971	417 328
Виробничі запаси	1101	358 379	406 932
Незавершене виробництво	1102	22	575
Готова продукція	1103	6 788	9 096
Товари	1104	782	725
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 783	7 855
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10 782	13 326
з бюджетом	1135	392	272
у тому числі з податку на прибуток	1136	271	271
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 487	164 133
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	149 205	289 272
Готівка	1166	4 335	3 724
Рахунки в банках	1167	144 870	285 548
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка переотрахованих у отрохових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	348 712	258 558
Усього за розділом II	1195	886 332	1 150 744
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	1 665
Баланс	1300	44 819 725	51 344 183

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	3 010 437	3 010 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	30 282 216	35 615 879
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(4 013 837)	(4 768 299)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	29 278 816	33 858 017
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	4 630 671	5 657 961
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	327 029	136 229
Інші довгострокові зобов'язання	1515	59	40
Довгострокові забезпечення	1520	443 248	540 048
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	3 023 710	4 347 444
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	8 424 717	10 681 722
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	163 515	136 229
товари, роботи, послуги	1615	58 919	30 932
розрахунками з бюджетом	1620	15 719	19 709
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	19 510	19 464
розрахунками з оплати праці	1630	57 931	66 907
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4 664	6 928
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	69 954	193 426
Доходи майбутніх періодів	1665	5 508 699	5 668 513
Відстрочені комісійні доходи від переотраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 217 281	662 316
Усього за розділом III	1695	7 116 192	6 804 444
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавної пенсійного фонду			
1800	-	-	-
Баланс	1900	44 819 725	51 344 183

Керівник

Брагіньський Віктор Володимирович

Головний бухгалтер

Панасюк Людмила Григорівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

НДР
НДРМ оф. Григорівна Л.В.

Підприємство Комунальне підприємство "Київський метрополітен" Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія Солом'янський район міста Києва за ЄДРПОУ _____
 Організаційно-правова форма господарювання Комунальне підприємство за КОАТУУ _____
 Вид економічної діяльності Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення за КОПФГ _____
 Середня кількість працівників 1 7 783 за КВЕД _____
 Адреса, телефон проспект Перемоги, буд. 35, Солом'янський р-н, м. Київ, 03056 _____ 2385983
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____
 за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

КОДИ		
2020	12	31
03328913		
8038900000		
150		
49.31		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 626	5 424
первісна вартість	1001	16 970	14 845
накопичена амортизація	1002	13 344	9 421
Незавершені капітальні інвестиції	1005	577 028	615 406
Основні засоби	1010	45 392 898	44 773 398
первісна вартість	1011	66 662 157	66 090 901
знос	1012	21 269 259	21 317 503
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	136 229	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	4 081 993	4 068 228
Усього за розділом I	1095	50 191 774	49 462 456
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	417 328	477 188
Виробничі запаси	1101	406 932	464 889
Незавершене виробництво	1102	575	116
Готова продукція	1103	9 096	11 505
Товари	1104	725	678
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 855	8 913
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	13 326	10 124
з бюджетом	1135	272	31 729
у тому числі з податку на прибуток	1136	271	271
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	164 133	473 485
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	289 272	384 546
Готівка	1166	3 724	2 258
Рахунки в банках	1167	285 548	382 288
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших отрахових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	258 558	178 753
Усього за розділом II	1195	1 150 744	1 564 738
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1 665	1 665
Баланс	1300	51 344 183	51 028 859

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 010 437	3 010 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	35 615 879	36 629 191
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(4 768 299)	(5 846 624)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	33 858 017	33 793 004
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	5 657 961	5 625 920
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	136 229	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	40	20
Довгострокові забезпечення	1520	540 048	538 674
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	4 347 444	4 376 330
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	10 681 722	10 540 944
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	136 229	179 113
товари, роботи, послуги	1615	30 952	36 467
розрахунками з бюджетом	1620	19 709	956
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	19 464	236
розрахунками з оплати праці	1630	66 907	72 910
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 928	9 137
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	193 426	187 557
Доходи майбутніх періодів	1665	5 668 513	5 528 841
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	662 316	679 694
Усього за розділом III	1695	6 804 444	6 694 911
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	51 344 183	51 028 859

Керівник

Головний бухгалтер

Брагінський Віктор Володимирович

Панасюк Людмила Григорівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

(рік, місяць, число) Підприємство

Комунальне підприємство "Київський метрополітен"

ЄДРПОУ Територія Солом'янський район міста Києва

КАТОТГГ ¹Організаційно-правова форма господарювання **Комунальне підприємство** за КОПФГ Вид економічної діяльності **Пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення** за КВЕД Середня кількість працівників ² **7 658**Адреса, телефон **проспект Перемоги, буд. 35, Солом'янський р-н, м. Київ, 03056** 2385983

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами)

бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами

фінансової звітності

КОДИ		
2021	09	30
03328913		
UA80000000000980793		
150		
49,31		

Дата

Баланс (Звіт про фінансовий стан)на **30 вересня 2021** р.Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 424	12 361
первісна вартість	1001	14 845	23 296
накопичена амортизація	1002	9 421	10 935
Незавершені капітальні інвестиції	1005	615 406	431 174
Основні засоби	1010	44 773 398	43 457 135
первісна вартість	1011	66 090 901	66 254 623
знос	1012	21 317 503	22 797 488
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	4 068 228	4 010 040
Усього за розділом I	1095	49 462 456	47 910 710
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	477 188	420 235
виробничі запаси	1101	464 889	405 249
незавершене виробництво	1102	116	1 445
готова продукція	1103	11 505	12 836
товари	1104	678	705
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8 913	20 587
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10 124	12 700
з бюджетом	1135	31 729	274
у тому числі з податку на прибуток	1136	271	271
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	473 485	195 411
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	384 546	209 386

готівка	1166	2 258	3 643
рахунки в банках	1167	382 288	205 743
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	178 753	200 996
Усього за розділом II	1195	1 564 738	1 059 589
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1 665	1 874
Баланс	1300	51 028 859	48 972 173
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 010 437	3 010 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	36 629 191	36 570 549
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(5 846 624)	(7 479 732)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	33 793 004	32 101 254
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	5 625 920	5 625 920
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	20	20
Довгострокові забезпечення	1520	538 674	620 918
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	4 376 330	4 284 741
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	10 540 944	10 531 599
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	179 113	-
товари, роботи, послуги	1615	36 467	43 162
розрахунками з бюджетом	1620	956	22 719
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	236	25 194
розрахунками з оплати праці	1630	72 910	67 459
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	9 137	7 546
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	187 557	143 880
Доходи майбутніх періодів	1665	5 528 841	5 479 340
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	679 694	550 020
Усього за розділом III	1695	6 694 911	6 339 320
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	51 028 859	48 972 173

Керівник
ЕП Брагінський
Віктор
Володимирович
ЕП Панасюк
Людмила
Григорівна

Брагінський Віктор Володимирович

Додаток Б

Додаток

Довідка
про кількість перевезених пасажирів пільгових категорій громадян
за період з 1 січня 2017 року по 31 грудня 2021 року, тис.пас.

Період	Всього перевезено пасажирів пільгових категорій, тис. пас.
2017 рік	127 817,0
2018 рік	123 300,5
2019 рік	122 024,9
2020 рік	67 911,2
2021 рік	71 966,3
Всього за період:	513 019,9

Начальник
комерційної служби

Людмила ІГНАТЬЄВА

Герасименкова Алла (044) 238 45 85

**ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)**

Комунальне підприємство

"КИЇВСЬКИЙ МЕТРОПОЛІТЕН"

Проспект Перемоги, 35, м. Київ, 03056, тел.: 238-44-21, факс 238-44-46,
www.metro.kyiv.ua

Код ЄДРПОУ 03328913

11.02.2022 № 171-Н

на № 08/279/09/192-41 від
02.02.2022

Депутату Київської міської ради IX
скликання
Андрію ВІТРЕНКУ

Шановний Андрію Олександровичу!

КП «Київський метрополітен» на Ваше депутатське звернення від 02.02.2022 №08/279/09/192-41 повідомляє наступне.

1. Інформація щодо кількості проданих квитків за 2018-2021 роки через каси КП «Київський метрополітен» додається.
2. Копії звітів про фінансові результати (звітів про сукупний дохід) та балансів (звітів про фінансовий стан) КП «Київський метрополітен» за 2017- 2020 роки та 9 місяців 2021 року додаються.
3. Довідка про кількість перевезених пасажирів по станціях метрополітену за 2021 рік додається.
4. Довідка про кількість пасажирів пільгових категорій громадян за період з 1 січня 2017 року по 31 грудня 2021 року додається.

Щодо пільгових категорій в розрізі видів пільг повідомляємо наступне. Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 26.10.2018 № 1934 «Проведення в дослідну експлуатацію автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності» з 30.10.2018 введено в дослідну експлуатацію автоматизовану систему обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності, зокрема у Київському метрополітені.

Відповідно до Порядку функціонування автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті міста Києва незалежно від форм власності, затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.10.2018 № 1887, оператор (КП «ГІОЦ») зобов'язаний формувати зведені звіти щодо видів та обсягів пільгових перевезень.

Облік пільгових перевезень громадян, право пільгового проїзду яким надано рішенням Київської міської ради (за проходами з використанням багатофункціональної електронної картки «Муніципальна картка «Картка киянина») в розрізі видів пільг здійснюється в автоматизованій системі обліку оплати проїзду.

Облік пільгових перевезень громадян, право пільгового проїзду яким надано законодавством України (за посвідченнями), здійснюється за допомогою

лічильників пунктів контрольно-пропускних без розподілу по видам пільг.

5. Розрахунок тарифу на послуги з перевезень пасажирів комунальним підприємством «Київський метрополітен» здійснюється на підставі Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітену), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05 березня 2007 року № 191.

Розрахунок тарифу на проїзд в метрополітені на 2022 рік

№ з/п	Показники	2022 рік план
1.	Загальний обсяг перевезень пасажирів, тис. пас.	323 700,0
2.	Повна собівартість послуг з перевезень пасажирів, тис. грн	7 109 335,8
2.1.	Виробнича собівартість послуг з перевезень	6 769 450,0
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	2 063 904,2
	<i>матеріальні затрати амортизація</i>	454 055,4
	<i>інші операційні витрати</i>	1 785 724,9
	Адміністративні витрати	2 080 930,1
	<i>в т.ч.: заробітна плата</i>	384 835,4
	<i>відрахування на соціальні заходи</i>	
2.2.	<i>матеріальні затрати амортизація</i>	317 048,3
	<i>інші операційні витрати</i>	
	Фінансові витрати	210 278,0
	Собівартість перевезення одного пасажира, грн	46 261,6
	Прибуток (0,2%), тис. грн	20 214,0
		5 564,7
	Розрахунковий тариф, грн	34 730,0
2.3.		22 837,5
3.		21,96
4.		12 907,6
5.		22,00

6. Контроль пільгових перевезень здійснюється:

1) контролером автоматичних пропускних пунктів метрополітену, за проходами пасажирів через контрольно-пропускні пункти станцій метрополітену при наявності документів, що дають право на пільговий проїзд відповідно до законодавства України;

2) процесингом автоматизованої системи обліку оплати проїзду, за проходами пасажирів через автоматичні контрольні пункти при наявності багатофункціональної електронної картки «Муніципальна картка «Карткакинина» або студентського (учнівського) квитка.

7. Висновки перевірок здійснених державною аудиторською службою за 2019-2021 роки.

Всі акти перевірок здійснених державною аудиторською службою за останні три роки розміщені на порталі «Київаудит» за посиланням [https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company.nsf/\(pdpr\)/B8EE22512F36124EC2257D3A00206B26?OpenDocument](https://kyivaudit.gov.ua/vr/ka/company.nsf/(pdpr)/B8EE22512F36124EC2257D3A00206B26?OpenDocument)

- Додатки:
1. Інформація щодо кількості проданих квитків за 2018-2021 роки через каси КП «Київський метрополітен» на 1 арк. в 1 прим;
 2. Копії звітів про фінансові результати (звітів про сукупний дохід) та балансів (звітів про фінансовий стан) КП «Київський метрополітен» за 2017-2020 роки та 9 місяців 2021 року на 20 арк. в 1 прим;
 3. Довідка про кількість перевезених пасажирів по станціях метрополітену за 2021 рік на 1 арк. в 1 прим;
 4. Довідка про кількість пасажирів пільгових категорій громадян за період з 1 січня 2017 року по 31 грудня 2021 року на 1 арк. в 1 прим.

З повагою
Начальник

Віктор БРАГІНСЬКИЙ

Інформація щодо кількості проданих квитків за 2018-2021 роки
через каси КП "Київський метрополітен"

Вид проїзного квитка	2021	2020	2019	2018
Послуга з перевезення пасажирів у разі придбання поїздки	104 004 582	83 346 634	195 541 638	170 269 493
Послуга з перевезення пасажирів у разі придбання проїзних квитків	60 202	212 670	1 023 846	999 016
Послуга з перевезень пасажирів у разі придбання жетона		12 334 466	103 751 844	155 941 014
Послуга з перевезень пасажирів у разі придбання разового квитка	44 131 663	30 157 692		
Разом	148 196 447	126 051 462	300 317 328	327 209 523

Начальник відділу обліку доходів
управління бухгалтерського обліку та фінансів

Антоніна ШІСАРЕВСЬКА

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II сесія IX скликання

РІШЕННЯ

№ _____

ПРОЄКТ

**Про регулювання цін на послуги КП
«Київський метрополітен»**

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ» Закон України «Про міський електричний транспорт», Закон України «Про транспорт», Закон України «Про оренду державного та комунального майна» Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Провести аудит використання коштів КП «Київський метрополітен» за 2017-2021 рік.
2. Здійснити аудит використання власності майна КП «Київський метрополітен»
3. Визнати таким, що втратило чинність, Розпорядження Київської міської державної адміністрації №207 від 05.02.2019 року.
4. Закріпити за КП «Київський метрополітен» право на укладення договорів та нарахування плати за тимчасове користування місцями для розміщення рекламних засобів, а кошти за такими договорами перераховуються на рахунки відділення державного казначейства та зараховуються до цільового фонду спеціального фонду бюджету міста Києва.
5. Встановити граничну ціну на послуги КП «Київський метрополітен» на рівні 12 гривень 00 копійок, але не раніше ніж через пів року після закінчення дії воєнного стану в Україні.
6. Оприлюднити це рішення у встановленому законодавством порядку.
7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань транспорту зв'язку та реклами

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО